

Kveldskonferanse 22. mars 2022

Oppsummerende rapport

Anbefalinger basert på innspill fra foreningene

Oppsummering av innspill i møte med foreningene i Halden kommune

Her følger en oppsummering av de innspillene som kom frem i møtet med dere i foreningene under Frivillighet Norges besøk i Halden kommune 22. mars i år. Oppsummeringen sendes til alle som var til stede.

Bakgrunn

Halden kommune skal utvikle en frivillighetspolitikk i dialog med de frivillige lag og foreningene i kommunen. Som det ble nevnt i møtet har kommunen inngått en avtale med Frivillighet Norge om arbeidet med dialog og samspill mellom frivillige organisasjoner og kommunen. Frivillighet Norges del av avtalen er å bistå kommunen i utvikling av sin frivillighetspolitikk. Konkret skulle følgende gjennomføres:

1. Informasjonsmøte med kommuneledelsen
2. En åpen kveldskonferanse med frivillige lag og foreninger som inneholder:
 - Informasjon om frivillighetens rolle i samarbeid med kommunen
 - Fakta om frivillighet
 - Gjennomføre en kafedialog for å samle inn innspill fra foreningene
3. Lage en oppsummering fra møte med foreningene med anbefalinger

Med denne rapporten er Frivillighet Norges forpliktelse i henhold til avtalen oppfylt.

Et sentralt formål med en kommunal frivillighetspolitikk er at den skal legge til rette for vekst og utviklingsmuligheter for frivillig sektor lokalt og stimulere til økt samspill og samarbeid mellom kommunen og lag og foreningene og mellom lag og foreningene. Et viktig premiss for at Frivillighet Norge inngår denne type samarbeid med kommunene er at bredden av frivilligheten trekkes inn som dialogpartner i utviklingen av frivillighetspolitikken, slik at innholdet oppleves som relevant for alle typer lag og foreninger. Den åpne kveldskonferansen med kafedialog er et uttrykk for dette.

Halden kommune har i tillegg bestemt seg for å danne en referansegruppe der foreningene kan bidra i kommunens videre arbeid i utviklingen av sin frivillighetspolitikk. Dette er helt i tråd med hva KS og Frivillighet Norge, sammen anbefaler kommunene å gjøre (se samarbeidsavtale mellom partene i en egen lenke nederst i dokumentet). Hensikten er at lag og foreninger får anledning til å følge opp innspillene fra kafedialogen. Det vil styrke muligheten for at frivillighetspolitikken oppleves som viktige for, og få legitimitet hos, alle typer foreninger i Halden og bidra til utvikling av konkrete tiltak som fremmer samarbeidsrelasjoner og vekst og utvikling for frivillig sektor i kommunen.

Oppsummering av kafedialogen

Det var omlag 100 deltakere fra 90 forskjellige lag og foreninger som deltok. Innspillene fra kafedialogen representerer et bredt erfaringsgrunnlag fra ulike foreninger.

Under hvert spørsmål har vi tillatt oss å lage en *tematisk* oppsummering av innspillene for å tydeliggjøre hvordan de kan videreutvikles i et samarbeid med kommunen. Det kan derfor hende at dere ikke finner igjen egne konkrete innspill. Vi oppfordrer Halden kommune til å ta innspillene i denne rapporten med inn i den videre dialogen med frivilligheten.

Vær klar over at antall innspill ikke representerer enkeltinnspill fra en forening, men at flere foreninger på samme bord kan stå bak det samme innspillet. I rapporten er det ikke mulig å skille ut tall som gjenspeiler dette.

Vi har behov for å legge til at vi er imponert over mengden og kvaliteten på innspillene fra kafedialogen. Det tyder på at det ligger et vesentlig potensial for å utløse store ressurser i en tettere relasjon mellom kommunen og bredden av lag og foreninger. Forutsetningen er at samhandling og samarbeid oppleves som en vinn-vinn-situasjon for begge parter.

Bjørn Lindstad
Seniorrådgiver i Frivillighet Norge

INNSPILL FRA KAFÈDIALOGEN

Spørsmål 1 - utfordringer:

Har din forening noen konkrete utfordringer som hindrer dere til å tilby enda mer eller flere aktiviteter enn det dere gjør i dag?

- *Tema: Innspill knyttet informasjon og samarbeid*
Flere ser på manglende kommunikasjon og samarbeid med kommunen og seg imellom som et hinder for kunne å tilby enda mer eller flere aktiviteter enn det de gjør i dag. Det er et ønske om mer samarbeid på tvers av organisasjonene, gjerne med kommunene som kontaktpunkt. Noen av disse tilbakemeldingene går igjen i spørsmål 4. Det er blant annet ønske om et forum for samarbeid og mer dialog med kommunen. Mer informasjon og koordinering og tilrettelegging fra kommunens side forstås som en løsning på utfordringer. (12 av tilbakemeldingene handlet om dette)
- *Tema: Innspill knyttet til rekruttering*
Innspillene dreier seg rundt behovet for flere medlemmer, flere aktive frivillige, ildsjeler, flere hender, flere på dugnader og tid samt utfordringer knyttet til å rekruttere folk til lederverv og ansvarsposisjoner da terskelen kan være høy for mange. Det etterlyses flere medlemmer i alle aldersgrupper (11 av innspillene handlet om dette).
- *Tema: Innspill knyttet til økonomi*
Det er et ønske om hjelp til søknadsskriving og utvidet søknadskompetanse i lagene. Flere peker på utfordringene med økonomiske rammer og midler til drift. Noen foreslår en delt utstyrspool for lag og foreninger. Ett innspill handlet om gjenbruk av utstyr. Ellers var det søknadsprosesser, opplæring og hjelp til søknader om økonomisk støtte som ble vektlagt (9 av innspillene ble dette temaet vektlagt).
- *Tema: Innspill knyttet til lokaler*
Noen foreninger opplever at mangel på gratis lokaler og uformelle møteplasser hemmer dem i å kunne øke sitt aktivitetsnivå. Flere vektla at manglende kapasitet både i hall og på uteområder fører til redusert aktivitet. Det kom også flere innspill om et stengt varmtvannsbasseng fører til redusert aktivitet. Større og flere lokaler og gjerne gratis lokaler er et ønske fra flere. Noen ønsker også lokaler til administrasjon (I 8 av innspillene ble dette temaet vektlagt).
- *Tema: Innspill knyttet til transport*
Noen foreninger har et ønske om en mer organisert samkjøring og bruk/lån av

kommunens el-biler til dette (I 2 av innspillene ble dette temaet vektlagt).

Oppsummerende anbefalinger til videre dialog

1. Det kan se ut som om det er en sammenheng mellom rekruttering av flere medlemmer/ tillitsvalgte, tilrettelegging og samarbeid - og foreningenes evne til å øke aktivitetsnivået.
Medlemmer og rekrutteringsutfordringer er svært viktig for foreningene, blant annet det å knytte til seg ressurspersoner. Vi anbefaler at foreningene kartlegger hva som må til for å nå ut til flere med sine aktiviteter. Ut ifra dette bør kommunen se nærmere på hvordan de kan legge til rette for tilbud om relevant opplæring/kursing som kan bidra til et mer målrettet rekrutteringsarbeid. Eksempler kan være tilbud om kompetansehevende kurs med tema: *Hvordan drive effektiv markedsføring av foreningen – bruk av sosiale medier – Motivasjon av frivillige – Hvordan nå ut med din organisasjon – Hva er viktig for å beholde medlemmer – Styrearbeid - Hvordan rekruttere ressurspersoner, tillitsvalgte osv.* Denne type kurs kan gjerne holdes i regi av eksisterende kompetanse fra en forening som allerede lykkes godt, men også i regi av kommunen som har ansatte med denne type kompetanse. Det anbefales også at foreningene aktivt begynner å bruke den nasjonale nettportalen **frivillig.no** som også tilbyr kurs. **Frivillig.no** og **Ungfritid.no** er kostnadsfrie synlighets og rekrutteringsportaler/verktøy til hjelp for frivillige lag og foreninger.
2. Dersom kommunen har tilskuddsordninger rettet mot frivillige lag og foreninger anbefaler vi å se nærmere på om ordningene er relevante og tilstrekkelige i forhold til de behovene foreningene har. Spør foreningene. På generelt grunnlag anbefaler vi at tilskuddsordningene er frie midler og at søknads- og rapporteringsprosedyrene gjøres så enkle som mulig. Vi anbefaler også at kommunen tilbyr kurs eller veiledning i søknadsskriving.
3. En utfordring ser ut til å være at organisasjonene trenger gode lokaler for å kunne utøve og utvikle sine aktiviteter ut mot sine medlemmer. Dette er også viktig i markedsføringen av sine aktiviteter ut mot nye medlemmer. Vi anbefaler kommunen, i dialog med lag og foreninger, å se nærmere på hvordan flere lokaler, lagermuligheter, hallfasiliteter og utearealer kan planlegges over tid og gjøres tilgjengelig for flere foreninger og målgrupper.
4. Manglende kommunikasjon og samarbeid med kommunen er en utfordring. Det er et ønske om mer samarbeid på tvers av organisasjonene, da gjerne med kommunen som kontaktknutepunkt. Mer informasjon og koordinering fra kommunens side forstås som en løsning på utfordringer. Vi foreslår at kommune går i dialog med lag og foreninger om ønsker og eventuelle tiltak.

Spørsmål 2 - Kommunen som tilrettelegger:

Hvordan kan kommunen konkret legge til rette for at dere kan tilby mer eller flere aktiviteter i ditt lag eller forening?

- *Tema: Innspill knyttet til tilrettelegging, samarbeid og forenkling*
Mange melder et behov for en fast kontaktperson i kommunen som kan være bindeledd mellom kommunen og lag og foreninger. Mange har også et ønske om regelmessige faste møteplasser/arenaer mellom lag og foreninger og mellom kommunen og lag og foreninger for å stimulere til samarbeid, koordinere felles prosjekter, utveksle ideer og hvordan man sammen kan løse lokale samfunnsutfordringer. Det er ønske om samarbeidsarenaer og erfaringskonferanser og kurs. Andre eksempler er at kommunen tilrettelegger for etablering av en informasjonsportal med en aktivitetskalender på kommunens nettsider for å samordne og dele informasjon om arrangementer, har oversikt over lag og foreninger og markedsfører foreningene. Det kom også inn innspill om at kommunen i større grad burde bli kjent med frivilligheten i kommunen, og omvendt, for lettere å få til en dialog og at kommunen kan kommunisere ut hva den har behov for til frivillige lag og foreninger (35 av innspillene omhandlet dette).
- *Tema - Innspill knyttet til informasjonsdeling og synlighet*
En del av innspillene tyder på at det er behov at kommunen engasjerer seg mer for å legge til rette for å synliggjøre de frivillige foreningene på ulike måter. Eksempler er: presentere en totaloversikt over lag og foreninger, kontaktpersoner og hvilke aktiviteter som tilbys - på kommunenes hjemmeside og bruke sosiale medier som informasjonskanal for å nå ut til innbyggerne. Ha frivillighetsmesse, stands og få ut informasjon til nyinnflyttede om ulike tilbud på flere språk. Målet oppfattes å være og styrke samordningen mellom foreningene og mellom foreningene og kommunen og å markedsføre foreningenes aktiviteter utad mot befolkningen. Det er også et behov for informasjon om oppgavene til frivillighetskoordinator. Det vises også til innspill under temaet *Tilrettelegging, samarbeid og forenkling* over (i 16 av innspillene ble dette temaet vektlagt).
- *Tema: Innspill knyttet til lokaler*
Flere foreninger er opptatt av at støtte til og tilgang på flere lokaler som lagene og organisasjonene kan ha sine aktiviteter i. og at kommunen må legge til rette for rimelig eller gratis leie for å bidra til mer eller flere aktiviteter i foreningene. Det etterlyses flere haller og baner, treningslokaler og varmtvannsbasseng og noen foreslår samlokalisering i både skoler og bibliotek og andre lokaliteter når det er mulig. Andre foreslår å opprette et hus for frivillige lag og foreninger. Moss og Øvre Eiker er eksempler på kommuner som har etablert et Frivillighetens hus (12 av innspillene handlet om dette).

- *Tema: Innspill knyttet til økonomi*

Flere foreninger er opptatt av at kommunen tilrettelegger for bedre økonomiske rammevilkår. Stikkord er økte støtteordninger lag og foreninger kan søke om, driftstøtte og prosjektmidler samt budsjettfestede overføringer til frivilligheten. I tillegg nevnes veiledning i søknadsskriving og enklere søknadsprosesser (i 11 av innspillene ble dette temaet vektlagt).

Oppsummerende anbefalinger til videre dialog

1. Foreningene er opptatt av behovet for en fast kontaktperson i kommunen for lag og foreninger, at det er regelmessige faste møteplasser/arenaer mellom lag og foreninger og mellom kommunen og lag og foreninger. Hensikten virker å være å stimulere til samarbeid, koordinere og utveksle ideer og hvordan man sammen kan løse lokale samfunnsutfordringer. Det anbefales at kommunen, i dialog med lag og foreninger, diskuterer seg frem til hvordan kommunen kan bli en bedre tilrettelegger, og hvordan man kan etablere relevante møteplasser for ideutveksling og utvikle tiltak for å løse lokale samfunnsutfordringer.
2. For å kunne skape mer eller bedre aktiviteter er en del foreninger opptatt av økte og forutsigbare rammevilkår. Vi anbefaler å se nærmere på hvordan kommunen i dialog med foreningene kan forenkle søknadsprosessene, bidra med mer informasjon om tilgjengelige støtteordninger (også statlige støtteordninger og fra private stiftelser) og senke terskelen for at flest mulig kan delta på arrangementer i regi av foreningene. Vi viser også til prikkpunkt 3 under spørsmål 1.
3. Noen av foreningene er opptatt av at det mangler tilgang på lokaler og at kommunen må legge til rette for flerbruk og rimelig eller gratis leie av trenings- og møtelokaler og for å bidra til mer eller flere aktiviteter i foreningene. Det anbefales at kommunen i dialog med foreningene etablerer en oversikt over lokaler som kan lånes eller leies av kommunen, eventuelt fra andre foreninger eller private.
4. En del av innspillene tyder på at det er behov at kommunen engasjerer seg for å legge til rette for ulike digitale møteplasser og synliggjør frivillige lag og foreninger for innbyggerne. Vi anbefaler å se nærmere på hvordan kommunen i dialog med foreningene kan bidra til å utvikle digitale informasjonskanaler som kan samordne og fremme de aktivitetene foreningen tilbyr innbyggerne i Halden.

Spørsmål 3 - Ressurser og samarbeid

Hva slags kunnskap, utstyr eller frivillig innsats, tror du at din forening kan bidra mer med, dersom dere skulle ha et tettere samarbeid med kommunen (for eksempel, i et partnerskap eller gjennom en avtale osv.).

Foreningene i Halden opplever at de har kunnskap, utstyr eller frivillig innsats som kan brukes på mange arenaer. I møtet kom det frem at de har kompetanse på, eller tilbyr, følgende ressurser: (tall i parentes er antall innspill innenfor temaet – inndelt etter beste skjønn)

Oppsummerende rapport - Halden kommune

- Kunnskapsdeling, kompetanse og kurs; som trafikalt seniorkurs. Datakurs, opplæring i hjelpemidler, førstehjelp, reparasjonskurs, kurs i emosjonell kompetanse, mentorkunnskap, kurs i holdningsarbeid, forelesninger med mer. (27)
- Helse og omsorg; besøkstjeneste, brukermedvirkning og forebygging (12)
- Lokaler, utstyr og menneskelig ressurser; som møteplasser, trenere, kulturhus, kirkene, ledere og vennetjenester (10)
- Fritidsaktiviteter for barn og unge/voksne som håndball, speideren, tur, idrett og naturkunnskap (10)
- Lag og organisasjoner sitter på fagkunnskap og kompetanse på sine aktivitets/interesseområder, har menneskelige ressurser og livserfaring (9)
- Kulturaktiviteter; som kor, kulturminnevern, møter, samlinger og arrangementer, husflidsaktiviteter, seniordans, konserter og kulturhus (8)
- Beredskap, herunder sanitetsforeningen som også tilbyr fellesøvelser (6)
- Dugnad (2)

Oppsummerende anbefaling til videre dialog

1. Hvordan kan kommunen, i dialog med frivilligheten, bidra til å utløse de(n) ressursen(e) foreningene kan tilby, i et samarbeid?
2. Hvordan kan kommunen ta en mer koordinerende rolle når det gjelder å etterspørre foreningenes kompetanse, og formidle denne til andre innad i kommunen eller enkeltpersoner med spesielle behov?

Spørsmål 4 - Kontaktpunkter mellom foreningene og mellom din forening og kommunen

Hva slags faste kontaktpunkter, møter eller annen form for dialog bør kommunen legge til rette for gjennom året, for å styrke samarbeidet

- Mellom alle typer av frivillige foreninger og kommunen
- Mellom foreningene
- *Tema: Kontaktpunkter/ møteplasser - Samarbeid mellom frivillige foreninger og kommunen*
En del innspill viser at foreningene er opptatt av at det er behov for av felles faste møteplasser mellom de frivillige lag og foreningene og kommunen. Eksempler som nevnes er varianter av frivillighetsmøter/ frivillighetskonferanse 1-2 ganger per år der alle lag og foreninger blir invitert slik at kommunen kan bli kjent med organisasjonene. (13 av innspillene handlet om dette)
Etablere et frivilligråd med faste møter, og felles prosjekter er også vektlagt. Ønsket om en frivilligkoordinator og tverrfaglige ressursgruppe og referansegrupper er også foreslått. (I 6 av innspillene er dette nevnt. Se også oppsummerende anbefalinger til spørsmål 2)

Oppsummerende rapport - Halden kommune

- *Tema: Kontaktpunkter/ møteplasser - Samarbeid mellom frivillige foreninger*
Foreningene foreslår at det avholdes faste møter med alle typer lag og foreninger til stede for å informere hverandre om aktiviteter, og avklare organisering av kontakten med kommunen. Det foreslås også frivilligbørs, presentasjon av de ulike organisasjonene på et organisasjonstorg, uformelle arenaer og møteplasser og nettverksbygging. Det er også foreslått et samarbeid på tvers i kommunen mellom lag og foreninger. (I 8 av innspillene ble denne type tema vektlagt)
- *Tema: Kontaktpunkter - Digitale møteplasser*
Enkelte innspill under spørsmål 4 kan tyde på at noen foreninger er opptatt av hvordan digitale møteplasser kan styrke samordningen mellom foreningene, mellom foreningene og kommunen og hvordan det kan bidra til å markedsføre aktivitetene. Eksempler er felles digital aktivitetskalender, kontaktlister på kommunens sider, årshjul og en felles digital frivilligportal for lag, foreninger og arrangementer. Se også temaet *Informasjonsdeling* under spørsmål 2 (i 8 av innspillene ble dette temaet vektlagt).

Oppsummerende anbefalinger til videre dialog

Frivillighet Norge anbefaler at kommunen ser nærmere på behovet for å etablere nye faste møteplasser for å fremme dialog og tettere samarbeid.

1. *Mellom kommunen og hele bredden av foreninger i Halden.*
Kommunen og foreningene bør diskutere hva slike kontaktpunkter/møteplasser skal inneholde for at det skal være attraktivt for foreningene å delta. Eksempler på tema kan være støtteordninger, faglig påfyll, viktige prosjekter som angår lokalsamfunnet/ lokalmiljøet og sonderinger rundt samarbeidsrelasjoner. Det anbefales at slike møteplasser arrangeres i et nært samarbeid med organisasjonene for å styrke eierskapet til arrangementet. I en del kommuner er det et bredt sammensatt frivillighetsråd eller frivillighetsforum som samarbeider med kommunen om denne type arrangement.
2. *Mellom foreningene, kommunen og foreningene*
Hvordan kan kommunen, i dialog med foreningene, legge til rette for at foreningene kan utvikle nettverk basert på felles sektorinteresser og samarbeid på tvers av denne?
3. *Digitale møteplasser*
Foreningene i Halden er opptatt av å finne frem til løsninger som styrker koordineringen, samordningen og markedsføringen av foreningene og deres aktiviteter. Hvordan kan kommunen, i dialog med foreningene etablere nye digitale møteplasser som ivaretar dette?

Relevante lenker til videre inspirasjon

[Frivillighet Norges ti frivillighetspolitiske bud:](#)

Merk at hele frivilligheten står bak dette dokumentet

De ti frivillighetspolitiske bud

<https://samhandlingskoden.no/ti-frivillighetspolitiske-bud>

[Lenke til Flekkefjord kommunes frivillighetserklæring:](#)

[Lenke til Lillestrøm kommunes frivillighetsstrategi:](#)

Lenke til Ferder kommunes frivillighetsstrategi og tiltaksplan

<https://faerder.kommune.no/aktuelle-saker/frivillighetsstrategi-farder-tiltaksplan.24509.aspx>

Både Flekkefjord frivillighetserklæring, Færders og Lillestrøms frivillighetspolitikk tydeliggjør hvordan kommunen ønsker å forholde seg til frivilligheten.

Frivillighet Norge anbefaler at det utarbeides tilsvarende politisk dokument tilpasset Halden kommune som konkretiserer kommunes forhold til frivillig sektor lokalt. Disse omtales ofte som en frivillighetsplan, frivillighetsmelding eller frivillighetsstrategi og danner grunnlaget for kommunens frivillighetspolitikk. Frivillighetspolitikken bør inngå som en del av kommuneplanens samfunnsdel og konkretiseres gjennom tiltak i aktuelle kommunedelplaner.

[Lenke til Frivillighet Norges frivillighetspolitiske plattform:](#)

Kommunene og frivilligheten står overfor mange av de samme samfunnsutfordringene.

I Frivillighet Norges frivillighetspolitiske plattform punkt 6 kan man på en kortfattet måte se hvordan frivilligheten bidrar som samfunnsaktør.

[Lenke til samarbeidsavtale mellom Frivillighet Norge og KS:](#)

Legg særlig merke til at partene anbefaler at det etableres et frivillighetsforum/råd der bredden av frivilligheten er representert, for å styrke den kontinuerlige dialogen med kommunen.

Link til Frivillighetsbarometeret 2021

<https://www.frivillighetnorge.no/nyheter/frivillighetsbarometeret-2021/>

[Lenke til frivillig.no - Rekrutteringsportalen for frivillige organisasjoner:](#)

Frivillighet Norge oppfordrer kommunen til å ta kontakt med Vanja Konradsen i Frivillig.no for opplæring og kurs for foreningene i kommunen.

Frivillighet Norge oppfordrer lag og foreninger til å registrere oppdrag i frivillig.no og på ungfritid.no som en del av sin rekrutteringsstrategi.

Om Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er samarbeidsforumet for frivillige organisasjoner i Norge. Vi arbeider blant annet for at kommunene utvikler en helhetlig frivillighetspolitikk/strategi for å sikre vekst og utvikling i frivilligheten, som er en hjørnestein i lokalt kultur- og samfunnsliv. Frivilligheten er mangfoldig, og politikken må derfor ha et spekter av ulike grep for å gi alle deler av frivillig sektor bedre rammevilkår.

Vi har omlag 350 organisasjoner som medlemmer som til sammen representerer omlag 50.000 lag og foreninger over hele landet. Drøyt 10 prosent av medlemmene er minoritetsorganisasjoner. Frivillighet Norge ble stiftet i 2005 og er regjeringens innspillpartner i frivillighetspolitiske spørsmål. Se mer om Frivillighet Norge på www.frivillighetnorge.no

Takk for at dere tok så godt imot Frivillighet Norge og bidro med så mange gode innspill!
Vi ønsker dere i de frivillige foreningene og kommunen lykke til i det videre samarbeidet.